

ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC SƯ PHẠM

TRẦN LỆ HẰNG

THIẾT KẾ HOẠT ĐỘNG DẠY HỌC
NHÓM BÀI HỌC CA DAO THEO ĐỊNH HƯỚNG
PHÁT TRIỂN NĂNG LỰC CẢM THỤ THẨM MĨ
CHO HỌC SINH LỚP 10

LUẬN VĂN THẠC SĨ KHOA HỌC GIÁO DỤC

THÁI NGUYÊN - 2018

ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC SƯ PHẠM

TRẦN LỆ HẰNG

**THIẾT KẾ HOẠT ĐỘNG DẠY HỌC NHÓM
BÀI HỌC CA DAO THEO ĐỊNH HƯỚNG
PHÁT TRIỂN NĂNG LỰC CẢM THỤ THẨM MỸ
CHO HỌC SINH LỚP 10**

Ngành: Lý luận và Phương pháp dạy học bộ môn Văn - Tiếng Việt
Mã số: 8.14.01.11

LUẬN VĂN THẠC SĨ KHOA HỌC GIÁO DỤC

Người hướng dẫn khoa học: TS. HOÀNG MAI DIỄN

THÁI NGUYÊN - 2018

LỜI CAM ĐOAN

Tôi xin cam đoan đây là công trình nghiên cứu của cá nhân tôi dưới sự hướng dẫn khoa học của TS. Hoàng Mai Diễn. Các nội dung nghiên cứu, kết quả trong luận văn này là trung thực và chưa từng được công bố dưới bất kỳ hình thức nào.

Tôi xin chịu hoàn toàn trách nhiệm về nghiên cứu của mình.

Tác giả luận văn

Trần Lệ Hằng

**XÁC NHẬN CỦA
KHOA CHUYÊN MÔN**

**XÁC NHẬN CỦA
GIÁO VIÊN HƯỚNG DẪN**

TS. Hoàng Mai Diễn

LỜI CẢM ƠN

Trong suốt quá trình học tập và thực hiện luận văn tốt nghiệp, em đã nhận được sự quan tâm, giúp đỡ tận tình của các thầy, cô giáo và Ban Giám hiệu Trường Đại học Sư phạm - Đại học Thái Nguyên. Em xin chân thành bày tỏ lòng biết ơn đến toàn thể quý thầy cô đã tận tình truyền đạt những kiến thức quý báu cũng như tạo mọi điều kiện thuận lợi nhất cho em trong suốt quá trình học tập nghiên cứu và đến khi thực hiện đề tài luận văn. Đặc biệt, với tất cả tấm lòng kính trọng và biết ơn sâu sắc, em xin chân thành cảm ơn TS. Hoàng Mai Diễm đã hết lòng tận tình hướng dẫn, giúp đỡ em trong quá trình học tập, nghiên cứu và hoàn thành luận văn.

Em xin chân thành cảm ơn quý thầy cô Lãnh đạo Sở Giáo dục và Đào tạo tỉnh Thái Nguyên; các thầy cô trong Ban Giám hiệu và các đồng nghiệp Trường THPT Lê Hồng Phong, Trường THPT Đại Từ, tỉnh Thái Nguyên đã giúp đỡ nhiệt tình, tạo mọi điều kiện thuận lợi cho em trong suốt quá trình học tập và nghiên cứu.

Em cũng xin gửi lời cảm ơn tới gia đình, bạn bè đã tận tình giúp đỡ, động viên tác giả hoàn thành khóa học và luận văn.

Xin trân trọng cảm ơn!

Thái Nguyên, ngày 18 tháng 6 năm 2018

Tác giả luận văn

Trần Lệ Hằng

MỤC LỤC

LỜI CAM ĐOAN	i
LỜI CẢM ƠN	ii
MỤC LỤC	iii
DANH MỤC VIẾT TẮT	iv
DANH MỤC CÁC BẢNG	v
MỞ ĐẦU	1
1. Lí do chọn đề tài	1
2. Lịch sử vấn đề	3
3. Đối tượng, phạm vi nghiên cứu	8
4. Mục đích nghiên cứu	8
5. Nhiệm vụ nghiên cứu	8
6. Phương pháp nghiên cứu	9
7. Đóng góp của luận văn	9
8. Cấu trúc luận văn	10
Chương 1. CƠ SỞ LÝ LUẬN	11
1.1. Lý thuyết về thiết kế hoạt động dạy học	11
1.1.1. Khái niệm “hoạt động”	11
1.1.2. Khái niệm “hoạt động dạy học”	12
1.1.3. Thiết kế hoạt động dạy học	13
1.2. Bồi dưỡng năng lực cảm thụ thẩm mỹ cho học sinh THPT qua chương trình Ngữ văn	17
1.2.1. Những khái niệm mỹ học liên quan đến phát triển năng lực thẩm mỹ	17
1.2.2. Năng lực cảm thụ thẩm mỹ trong dạy học Ngữ văn	20
1.3. Khái quát về ca dao Việt Nam	22
1.3.1. Khái niệm ca dao	22
1.3.2. Đặc trưng của thể loại ca dao	24

1.4. Đặc điểm tâm lý lứa tuổi tạo nền tảng cho sự phát triển cảm xúc thâm mĩ của HS	31
Chương 2. THỰC TRẠNG THIẾT KẾ HOẠT ĐỘNG DẠY HỌC NHÓM BÀI CA DAO Ở MỘT SỐ TRƯỜNG THPT	33
2.1. Nhóm bài học ca dao trong SGK Ngữ văn 10 (Tập 1).....	33
2.2. Thực trạng thiết kế giáo án nhóm bài học ca dao trong SGK Ngữ văn 10 tập 1 tại một số trường THPT.....	35
2.2.1. Thực trạng thiết kế giáo án nhóm bài học ca dao trong một số sách thiết kế, sách tham khảo	35
2.2.2. Thực trạng thiết kế giáo án nhóm bài học ca dao trong thiết kế của một số giáo viên THPT tại tỉnh Thái Nguyên	39
2.3. Thực trạng dạy học nhóm bài học ca dao ở một số trường THPT tại tỉnh Thái Nguyên.....	42
Chương 3. MỘT SỐ HOẠT ĐỘNG DẠY HỌC CA DAO THEO ĐỊNH HƯỚNG PHÁT TRIỂN NĂNG LỰC CẢM THỤ THẨM MĨ.....	46
3.1. Một số hoạt động phát triển năng lực cảm thụ thẩm mĩ cho học sinh lớp 10 trong dạy học đọc hiểu ca dao.....	46
3.1.1. Hoạt động 1: Tái hiện hình tượng thẩm mĩ	46
3.1.2. Hoạt động 2: Phân tích, cảm nhận về đẹp các chi tiết nghệ thuật của bài ca dao	49
3.1.3. Hoạt động 3: Bình giá giá trị thẩm mĩ của bài ca dao.....	50
3.1.4. Hoạt động 4: Phát huy vai trò chủ thể cảm thụ thẩm mĩ của HS	51
3.2. Quy trình thiết kế hoạt động dạy học phát triển năng lực cảm thụ thẩm mĩ cho học sinh lớp 10 trong dạy học đọc hiểu ca dao	52
3.2.1. Hoạt động chuẩn bị dạy học	52
3.2.2. Hoạt động dạy học trên lớp	55
3.2.3. Hoạt động dạy học tiếp nối sau bài học	65

Chương 4. THỰC NGHIỆM	66
4.1. Mục đích thực nghiệm.....	66
4.2. Đối tượng và địa bàn thực nghiệm	66
4.3. Phương pháp thực nghiệm.....	67
4.4. Nội dung và cách thức tiến hành thực nghiệm.....	67
4.4.1. Nội dung thực nghiệm	67
4.4.2. Cách thức tiến hành thực nghiệm.....	68
4.4.3. Giáo án thực nghiệm	68
4.5. Phân tích và đánh giá kết quả thực nghiệm.....	79
4.5.1. Phân tích kết quả thực nghiệm	79
4.5.2. Đánh giá kết quả thực nghiệm.....	79
4.6. Kết luận chung về thực nghiệm sư phạm	79
DANH MỤC TÀI LIỆU THAM KHẢO	84
PHỤ LỤC	

DANH MỤC VIẾT TẮT

GV	: Giáo viên
HS	: Học sinh
SGK	: Sách giáo khoa
SGV	: Sách giáo viên
THPT	: Trung học phổ thông
TLTK	: Tài liệu tham khảo
VHDG	: Văn học dân gian

DANH MỤC CÁC BẢNG

Bảng 2.1:	Thống kê đơn vị bài học ca dao trong SGK Ngữ văn 10 (Tập 1).....	33
Bảng 2.2:	Nhận thức của GV và HS về định hướng năng lực thẩm mỹ trong dạy học nhóm bài ca dao chương trình Ngữ văn 10.....	42
Bảng 2.3:	Khảo sát nhận thức của HS về tầm quan trọng của năng lực cảm thụ thẩm mỹ.....	42
Bảng 2.4:	Khảo sát hoạt động chuẩn bị bài ở nhà của HS.....	45

MỞ ĐẦU

1. Lí do chọn đề tài

1.1. Với mục tiêu đổi mới căn bản và toàn diện nền giáo dục Việt Nam theo hướng hiện đại hóa và hội nhập quốc tế, Nghị quyết số 29 - NQ/TW ngày 04/11/2013 của Hội nghị Trung ương 8 khóa XI đã xác định dạy học theo định hướng phát triển năng lực HS là một bước đổi mới có tính đột phá. Chương trình giáo dục phổ thông nước ta đang thực hiện bước chuyển từ chương trình giáo dục tiếp cận nội dung sang tiếp cận năng lực của người học, từ việc quan tâm học sinh học cái gì đến việc chú trọng học sinh học được gì, không chỉ chú ý tích cực của học sinh về mặt trí tuệ mà còn chú ý rèn luyện năng lực giải quyết vấn đề trong cuộc sống. Cụ thể hóa tinh thần Nghị quyết số 29 - NQ/TW, Bộ Giáo dục và Đào tạo đã có các văn bản cụ thể về hướng dẫn sinh hoạt chuyên môn, đổi mới phương pháp dạy học và kiểm tra đánh giá qua các bước như sau: xây dựng chuyên đề dạy học, biên soạn câu hỏi/ bài tập, thiết kế tiến trình dạy học, tổ chức dạy học, dự giờ, rút kinh nghiệm bài dạy. Trong đó, việc tổ chức hoạt động dạy học là một khâu quan trọng trong tiến trình dạy học.

Để thực hiện được điều đó, chúng ta phải thực hiện thành công việc chuyển từ phương pháp dạy học theo lối “truyền thụ một chiều” sang dạy cách học, cách vận dụng kiến thức, rèn luyện kỹ năng, hình thành năng lực và phẩm chất nhằm nâng cao chất lượng dạy học và giáo dục. Trước bối cảnh đó cũng như để chuẩn bị cho quá trình đổi mới chương trình sau 2019, dạy học và kiểm tra đánh giá theo định hướng phát triển năng lực của HS ngày càng được khẳng định vị trí quan trọng và cần thiết.

Trong những năm qua, giáo viên cả nước đã thực hiện nhiều công việc trong đổi mới phương pháp dạy học, kiểm tra đánh giá và đã đạt được một số thành công nhất định. Tuy nhiên, từ thực tế dạy học của bản thân có thể thấy rằng sự sáng tạo trong đổi mới phương pháp dạy học, phát huy tính tích cực, chủ động của HS chưa nhiều. Dạy học vẫn còn nặng về truyền thụ kiến thức. Việc rèn luyện kỹ năng cho HS hiệu quả còn ít. Thiết kế hoạt động dạy học vẫn